

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina (D. Cebanița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

25 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ursache Angela Pavel,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ursachi
Angela Teodor, prin intermediul avocatului Roșca Ivan împotriva Angelei Ursache
Pavel cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Ursache Angela și a fost menținută hotărârea din 15
aprilie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina,

c o n s t a t ă :

La 21 iulie 2020, Ursachi Angela Teodor, prin intermediul avocatului Roșca
Ivan, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Angelei Ursache Pavel, cu
privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 25 septembrie 2019, Ursache
Angela Pavel a plasat pe pagina web a instituției pe care o administrează, pe rețelele
de socializare „Facebook” - „Ursache Biblioteca Mateuți Angela” o informație
publică prin care enumera lista candidaților la alegerile locale din 20.10.2019 pentru
funcția de primar al sat. Mateuți, r-ul Rezina. În dreptul familiei candidatului cu nr. 5
în lista candidaților la funcția de primar al sat. Mateuți, r-ul Rezina, pârâta a indicat:
„Ursachi Angela - dosar penal pentru huliganism. Pentru confirmare: Angela Ursache
(Știrbu-Stamati)”.

A notat că, aflând despre acest lucru, la data de 30.09.2019, Ursachi Angela
Teodor a depus cerere la Inspectoratul de Poliție Rezina privind tragerea la răspundere
a autoarei informației calomnioase - Ursache Angela Pavel. În cadrul verificării cererii
Angelei Ursachi Teodor, faptele expuse de ea s-au confirmat. Ca urmare la data de 28
octombrie 2019 în privința cet. Ursache Angela Pavel a fost întocmit proces-verbal
cu privire la contravenție în baza art. 70 alin. (1) Cod contravențional - calomnia.

Contravenienta, Ursache Angela Pavel vina și-a recunoscut-o și a achitat amenda în sumă de 1 200 de lei, iar procesul- verbal contravențional nu l-a contestat, hotărârea de aplicare a sancțiunii contravenționale devenind definitivă și irevocabilă.

A relatat reclamanta că, prin postarea de către pârâtă a informației publice calomnioase privind existența în privința sa a unui dosar penal, autoarea informației a urmărit scopul defăimării sale intenționate, ținând lezarea onoarei, demnității și buneii reputații ale primarului în exercițiu Ursachi Angela. Gravitatea consecințelor acestei informații era cu atât mai mare, cu cât postarea a avut loc cu circa trei săptămâni înainte de alegerile locale generale, în condițiile unei concurențe acide între cinci candidați. Din această perspectivă, scopul pârâtei a fost cel de diminuare a șanselor Angelei Ursachi Teodor de a câștiga alegerile și de a obține mandatul de primar al comunei. Din aceste considerente, Ursachi Angela Teodor s-a simțit nu doar calomniată și defăimată prin natura informației denaturate, dar prin acest mesaj s-a urmărit și lovirea directă în imaginea sa și ca locuitor al sat. Mateuți, r-ul Rezina, de mamă a unei familii numeroase cu 4 copii, de primar în exercițiu la acel timp, cauzându-i un prejudiciu considerabil nepatrimonial acestor valori morale. Din aceste considerente, reclamanta a evaluat cuantumul prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei.

A solicitat reclamanta încasarea de la Ursache Angela Pavel a sumei de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, și a cheltuielilor de asistenta juridică în mărime de 4 000 de lei.

Ulterior, în cadrul examinării cauzei, avocatul Roșca Ivan, a înaintat instanței de judecată cerere de completare a acțiunii cu pretenții accesorii, solicitând încasarea din contul pârâtei Ursache Angela Pavel inclusiv și cheltuielile de judecată suportate pentru transport/deplasare a avocatului în legătură cu prezentarea în instanță, în cuantum de 2 100 de lei.

Prin hotărârea din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Orhei sediul Rezina, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Ursache Angela Pavel, în beneficiul reclamantei Ursachi Angela Teodor, prejudiciul moral în sumă de 10 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 000 de lei, iar în total suma de 14 000 de lei.

În rest, pretențiile înaintate, au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

S-a încasat Ursache Angela Pavel, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 100 de lei.

La data de 28 aprilie 2022, Ursache Angela Pavel, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, din 15 aprilie 2022.

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ursache Angela Pavel și a fost menținută hotărârea din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că potrivit procesului verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 867905 din 28.10.2019, s-a constatat că Ursache Angela Pavel a fost învinuită de faptul că la 25.09.2019 a plasat pe pagina instituției pe care o administrează în rețelele de socializare „Facebook” informație la persoana Ursachi Angela Teodor care nu corespunde adevărului, astfel a răspândit cu bună știință informații mincinoase însoțite de învinuirea în săvârșirea unei infracțiuni defăimând

cet. Ursachi Angela Teodor, pentru care fapt a fost sancționată în baza art. 70 alin. (1) Cod contravențional cu amendă în mărime de 48 u.c.

Menționează că, prima instanță just a conchis că, la caz sunt întrunite condițiile angajării răspunderii delictuale a apelantei/pârât Ursache Angela Pavel, pentru prejudiciul moral cauzat intimatei/reclamant Ursachi Angela Teodor, or, urmare a acțiunilor de calomniere aceasta a suferit un prejudiciu moral materializat într-o suferință psihică.

A invocat Curtea de Apel Chișinău că, ținând cont de natura drepturilor lezate, de caracterul și gravitatea suferințelor suportate, de statutul social al persoanei, or Ursachi Angela Teodor deținea funcția de primar al satului Mateuți, r-nul Rezina, suma de 10 000 de lei, dispusă spre încasare de către instanța de fond, constituie o recompensă echitabilă pentru prejudiciul moral suportat, fiind suficientă pentru a aduce satisfacție reclamantului.

A notat instanța de apel că urmează a fi respins, argumentul apelantei Ursache Angela Pavel, precum că, instanța de fond urma să țină cont de prevederile art. 2036 alin (3) Cod civil, și anume că, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege, fără plata de despăgubiri oferă o satisfacție echitabilă persoanei vătămate, or această prevedere legală nu este aplicabilă speței, dat fiind faptul că reclamanta Ursachi Angela Teodor nu a formulat o astfel de cerință.

Cu referire la cheltuielile de asistență juridică încasate în beneficiul intimatei Ursachi Angela Teodor, instanța de apel a reținut prevederile art. 96 din Cod de procedură civilă, potrivit cărora instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Astfel, suma de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, este una rezonabilă.

La 30 martie 2023, Ursache Angela Pavel a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel greșit a dat o apreciere circumstanțelor invocate în cererea de apel și ca urmare a lăsat fără atenție încălcările comise de către instanța de fond și respectiv a emis o decizie prin care a favorizat o hotărâre judecătorească emisă cu încălcarea principiilor generale de legalitate în cadrul efectuării justiției.

Consideră că instanțele inferioare au dat o apreciere eronată normelor de drept în ceea ce privește aprecierea quantumului prejudiciului moral, deoarece, intimata nu a avut de suferit de pe urma acelei postări și a fost realeasă în calitate de primar al sat. Mateuți, r-nul Rezina.

A mai invocat recurenta că instanțele judecătorești nu au relevat faptul că intimata nu a prezentat careva probe pertinente și concludente care să confirme faptul cauzării suferințelor psihice și fizice și nu a prezentat în ce formă sau materializat aceste suferințe, deoarece ultima a câștigat în final cursa electorală

A menționat recurenta că modul de acordare a satisfacției echitabile trebuie determinat în raport cu prejudiciul moral suferit, gravitatea acestuia, importanta și consecințele sale pentru victimă. Respectarea principiului echității, invocat de către instanțe precum că l-ar fi aplicat este formală deoarece intimata/partea vătămată a fost

realeasă în calitate de primar astfel nu se observă gravitatea excesivă a prejudiciului moral despre care se invocă în nenumărate rânduri.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 23 noiembrie 2023.

La 30 ianuarie 2023, copia deciziei din 23 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 239, vol.1).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Ursache Angela Pavel, la 30 martie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 17 mai 2023, a expedit în adresa intimaților copia recursului declarat de Ursache Angela Pavel cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 17, vol.2).

La 31 mai 2023 Ursachi Angela Teodor, a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de Ursache Angela Pavel, ca inadmisibilă.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Ursache Angela Pavel a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile

prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ursache Angela Pavel, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ursache Angela Pavel.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos